

ተቁጥሮች ትግራውያን — በትኩረት ተልዕ?

በታችው ሰነድዎች

ከስ ከመደርደሩ በፈትና እኔ "ወያኑና የትግራይ ሲጠበቅ እንዲ ፍቃው" ወይም "ሁለም የትግራይ ተወላጅ በሌሎች ወያኑና ነው" በለው አቀዋም ከየዘተ መህል የምንኛ አለመሆኑን ነው:: ጥን የማይከፍው ህቁ አሉ - የትግራይ ተወላጅና በተደም ምሁራዊነት ሂሳብዎችን የሰርዓቱ ተጠቁማውች እናርጋው በሙቀጠር፣ የኋማልስን በረኞነት እያተረኗ መሆናቸው ነው:: ወያኑና ሰቃወመ ማየት አቀፍናል በንል ትክክለ ነው::

አቶ ለቦ አብርሃ ሰሞኑን ለፋይርመን ድምጽ ሪፖርት በሰጠው ቅል መጠይቷ፣ ወያኑና ሰተራቢ የትግራይ ተወላጅና የተሰጠውን በዘት መቶ ማረዳዎች ደንብ እርዳታ ለመሳሪያ የገበር አውለታል የሚለውን አስተባበልል:: የወያኑና መሰራት መረ የነበረው አቶ እረዳዊ በርካቤ በበከራ ቅድመ ቅድመ በመንም የእናገድ እንዲያስፈልጋል:: ቅድመ ሰል አቶ ገበረ መድሆንም ይህንኑ እንዲመው ነበር:: በምዕራብውያን የሰላለ ድርጅቶች ተቀኑባል:: በርሃቢ ምሩን ለወያኑና የተሰጠውን ድርጅና ገንዘብን አስተካላል ባንዲ የሆነት የምዕራብ ማረጋገጫ ሰነድ ደንብ ድርጅቶች ድግሞ ይህ ሁኔታ መጥ ማኅቸው እንዲይጠጥ መከላከል ይዘዋል:: ሰር በብ ጉልጋፍ የተባለው የተዘጋጀዎች፣ ለለምትም ማረጋገጫ ሰነድ ያስተባበል:: በእንግሊዝ መንግስት ቁጥጥር ሰር ያለውም በብል ሰለ እርዳታው በወያኑና መሰረቁን ማስተካላቁትን ሰህተት ነው ለማለት የተገደድው፣ ምዕራብ ዓለም በኤትምናን ሁይወት ሌይ ከወያኑና ተባበር ምንድ እንደተጠቀውት ወይም ማረጋገጫ እንደሰራ እንዲይታወቁ ነው:: ወያኑና የተነገረው ሰሰት ነውና ይቻርታ ለጠየቁ ማለትን ይኖርል:: በ 1997 እና ምርመራ ወያኑና ምንድ ሰከናናበ፡ ከዚያ በፈትና ዘረዎች ለሰነድ ለለም ለማለው ለምሳሌ፣ ወያኑና የርሃቢን እርዳታ ለራቢ ጥቁም አላማለም ሰል የወያኑና መብቁ ሆኖል:: ቁጥጥር ቅን ሰመጣ ትግራውያን ተቁጥሮች በቁጥሮች ተቁጥሮች ተቁጥሮች በለን ምሬት፡ በእብዛዣዎች ገዢ አትዮጵያዊ አቀዋም መያዝ ሰያዊታቸው ትግራኑል::

የተደረሰበት ተከላ አሳስ በሰጣጥ የትግራይ ምሁራን የአሁባን ትግል እንዲደበለቁ
ያስመት ተረ ተገበ ምሁን ይታማንበታል፡፡ ያከተር ሌታንተን የተባለ አጭርከዋም
የነመለስ መዘዴ በትግራይ አገበብ ላይ መዓት እንዲያመጣ ያስታል በለዋል፡፡
ሁዳም፡ ፊርማ፡ ትምህሮታና ወዘተ ሌያተባለ የሚመገው አማራና ለለዕችም በወያኑ
መናቃቃው ይግሞ የሚደበቅ አይደለም፡፡ የመረጃ ጽሬ-ወያኑ ጽን ጽሬ-ትግራ አየሁን
በማድግ ላይ ያለ ለማት-ም መኖሩን በኋይ ማውቅ አስፈላጊ ነው፡፡ ለንገኘ ወያኑ
ለሰልጣን ሰጠቃ ተደረሰበት ተከላ ሰልጣን የተጋኙና በስቀት-ም ሌጋና ተዘጋጀ-ተው-
የነበሩ ትክው፡፡ ተደረሰበት ገለዕዳዎስ እራሱም ለምሳሌ የወያኑ መጽሐት “ሀ-
ከመንቱ-ተር” ሂሳብ ሆነው እና አዲከታና ትምህሮታና አማራ የተባለን ሁሉ ቅጥቃዊ
ነበሩ፡፡ በ እኔ ምኻለከና ቁወሪያዎ ላይም የወረዳውን ወርሃዊነት እንደሰው-ም፡፡
የከተር ተከላ በራ ዕጋዊ ድንቅ በለው የሚያደኞቷት ዘህኑ የተባለው በወያኑ እንዲ-
መስራት የተዘጋዣ መጽሐፍ ለምሳሌ ከወያኑያዊ ወጪት-ና ትምህሮት ያለተለቀቀ
ነው፡፡ ቅጥና በያንስወ ይግኘው የትግራይ መር ሰንትና ሰንት ስ. አዲህና
አዲከታና እንዲሰበረም /የግብርታና ምክንያት ይጠቀ/ ተረት ተረት ይጋራናል፡፡
ወያኑ ሰለዳዊሙው የአሁባብ ተቋት ምንም ላይ ለለዕችን በወጪት ይከናል፡፡
(መጽሑፍ ሂሳብ የታላና ማሟናዊ ት-ት-ት ያስፈልጊወል)፡፡

የተደረሰበት ተከላም ሆነ እና ገበሩ አስራት ከመለስ እናዊ መጠላታቃው እውነት
ለባለ በታላይ ከወያኑት ወይም የትግራ የበተራኑት ጋር ጽን ለእንደም ለሁለም
ተለያተዋል ሌባለ አይቋልም፡፡ ለዘመና ነው እቶ ገበረመድሆን በሚያው-ቃው ይረዳ
ሁሉና እቶ እረጋዊ ይግሞ በተውስና ይረዳ ወያኑን ሰያጋልጠና በአሁባብ —
በተለይም በትግራይ አገበብ— ላይ ወያኑ የፈጸሙውን ግኩ ሰያጋልጠ — እና ሰወና
ዝብሩ ወዘተ ተከላከለ ሆነው የሚከራከሩትና ሁቁን የሚደበቅት፡፡ ለዘመና ነው
ትግራዊ ተቋዋሚዎች በከፍተት ተልፃ ሆነ እንደ? በለን መጠየቅ የተገደረነው፡፡

መለስን በታ ላይምን ወያኑን እንደድርጅትና በረክኑት-ንም እንደ አቅዋም መቋወም
ያስፈልጋል፡፡ ይህ ግዳታ በተለይ በትግራይ ምሁራንና አገበብ ላይ የሚው-ልቃው-ም
ለሰልጣን ያለው በድን በትግራይ አገበብ ላም ለለማግዛና ማገኘም ለለማት-ና ነው፡፡

ተወቃደም ተጠላም ህሳኔት አለ፡ ወያኑ አይመካለንም በለው በተቋዋሚ ገን መሰረፍ
መቆም የግል ይሆናል፡ የትግራይ ተወቃደምን በጀምር የሚከንን አቅም
ከሚያራምኝ እንዲንደ ወገኖች በተቋራኑ የትግራይ በዘሮና ተቀት ወያኑምን
ለይቶን ማየት አለበን በለው የሚጠኑ፣ አትጥክያዊያን ሂይለትም እኩ በዚህ
የሚታሩ ምሳሌዎችን በብዛት መጽርጓር ይሻሉ፡ ተነስ ግረ ወያኑ ነን በለና
በተግባር አሳይታቸው ተቀበሩ የሚል ነው መልዕክቱ፡ በየጊልጽናና ይረ ገዳ
አኅቁር ወያኑን ማስተዋዕትና ትምኑሁትን መደግኝ ለትግራይ አሁበ የኑ ዕጣ
የሚበደ አይሆንም፡ በእርግጥ ነው አትጥክያዊነት በጊዜ ሰጠናች ተቀት በረሃች
እና በታሪክዎች ባልጋን መለያች፡ ምክር እንዲሁ በቀሳሉ የሚይፈጸመ፡ የሚይጠሩ
ከፊተም ግኑ ነው፡ ተብታተነስ ሰላት የሚያስቀበበ፡ ወደቀ ሰላት የሚያስቀም፡
ረሃም ታርከ የፋጻዎ የሬስ አፈጻሚር አለው፡ በገኘዎችን በረኩ ሪልል
ሰበበ፡ ክሙት ዓመት በተቋበሩ ቁጥር ግን እየተፈጻሚ ያለው በደልና ቁርድ፡ ሆኖ
መዘዝ ቁሳል አይሆንም፡ የወያኑን ወጪዎት ተከተሉ ሁኔታዎች እስከሚሰነው
ለያስከተሉ የሚችሉው ተፋት ለያሳሰበን ይገባል፡ ወደፊትም መለንም ባለተሳሰሉን
እና አስተሳሰቢንም በጋራ በሚያኖሩን አትጥክያዊነታችን ገዢ እያደረሰ ያለው
ተፋትም እንዲሁም፡ እወ! ተነስና ግረ-መለስ ባቋ ለይሆን ግረ-ወያኑ ነን በለን፡
በተቋም የነበረቸው ይህ ግረ-አትጥክያዊ ሂይል በባልናን እየተረዳ ምን
እንዲፈረጋቸውበን፡ ለእሁንም ምን እንዲፈረደለተበን እና እያደረገበንም እንዲለ
በእውነት ሰላ እውነት እንደጋገርና በሀብረት እንቀም፡ በሁለት ባለ መቆመን
ትተን በእንደ አትጥክያዊ ባለ ገዢ እንቀም፡